

Godišnji obračun poreza na dohodak od obavljanja samostalne djelatnosti

Marić, Kristina

Undergraduate thesis / Završni rad

2018

Degree Grantor / Ustanova koja je dodijelila akademski / stručni stupanj: **RRiF College of Financial Management / RRiF Visoka škola za financijski menadžment**

Permanent link / Trajna poveznica: <https://um.nsk.hr/um:nbn:hr:198:868815>

Rights / Prava: [In copyright](#)/[Zaštićeno autorskim pravom.](#)

Download date / Datum preuzimanja: **2025-03-04**

Repository / Repozitorij:

[Repository of Final Examination Papers University of Applied Sciences RRiF - Final Examination Papers and Diploma Papers](#)

RRiF VISOKA ŠKOLA ZA FINANCIJSKI MENADŽMENT
PREDDIPLOMSKI STRUČNI STUDIJ RAČUNOVODSTVO I FINANCIJE

Kristina Marić

ZAVRŠNI RAD

**GODIŠNJI OBRAČUN POREZA NA DOHODAK OD OBAVLJANJA
SAMOSTALNE DJELATNOSTI**

Zagreb, 2018.

RRiF VISOKA ŠKOLA ZA FINANCIJSKI MENADŽMENT
PREDDIPLOMSKI STRUČNI STUDIJ RAČUNOVODSTVO I FINANCIJE

ZAVRŠNI RAD

**GODIŠNJI OBRAČUN POREZA NA DOHODAK OD OBAVLJANJA
SAMOSTALNE DJELATNOSTI**

Ime i prezime studenta: Kristina Marić

Matični broj studenta: 413/15-I

Mentor: Mr. Anja Božina

Zagreb, 2018.

GODIŠNJI OBRAČUN POREZA NA DOHODAK OD OBAVLJANJA SAMOSTALNIH DJELATNOSTI

Sažetak:

Godišnja porezna prijava predaje se na obrascu DOH i DOH-Z, i to za samostalne obrtničke djelatnosti koje utvrđuju dohodak na temelju evidentiranih primitaka i izdataka u obrascu KPI. Samostalne obrtničke djelatnosti evidentiraju primitke i izdatke prema načelu blagajne. Izdatci amortizacije obračunavaju se u obrascu DI te su porezno priznati ako su u okviru porezno dopustivih stopa. Obrtnici koji su primili državne potpore i poticaje za nabavu dugotrajne imovine trebaju u primitke evidentirati samo svotu u visini obračunane amortizacije.

Obrazac DOH treba predati najkasnije do 28. veljače tekuće godine za prethodnu godinu. Dohodak od samostalne djelatnosti smanjuje se za svotu plaće novih radnika, svotu državne potpore za obrazovanje i izobrazbu, izdatke za istraživanje i razvoj te za preneseni gubitak. Dohodak se smanjuje i za svotu osobnih odbitaka poreznog obveznika i uzdržavanih članova te za dana darovanja i plaćene doprinose za zdravstveno osiguranje u tuzemstvu.

Najkasnije do 28. veljače tekuće godine uz obrazac DOH treba predati i konačni obračun za obvezu plaćanja turističke članarine na obrascu TZ, spomeničke rente na obrascu SR, naknade za korištenje općekorisne funkcije šuma na obrascu OKFŠ, te obračun komornog doprinosa na obrascu KD. O svemu navedenom detaljnije je opisano u nastavku rada.

Ključne riječi: Porez na dohodak

Primici

Izdaci

Dohodak od samostalne djelatnosti

Obveznik poreza na dohodak

ANNUAL INCOME TAX CALCULATION FROM SELF-EMPLOYMENT

Summary:

The annual tax returns are submitted on the DOH and DOH-Z forms, for self-employed activities that determine income based on the recorded income and expenses in the KPI form. Self-employed activities records incomes and expenditures according to the cash principle. Amortization expenses are calculated in the DI form and are tax-deductible if they are within the taxable rate. Craftsmen who received government grants and incentives for the purchase of long-term assets need only to record in the receipts the amount of the accrued depreciation.

Form DOH must be submitted no later than 28 February of the current year for the previous year. Income from self-employment is reduced by the amount of new workers' salaries, the amount of State aid for education and training, research and development expenditure, and the transferred loss. Income is also reduced for the amount of personal deductions of taxpayers and subsidized members and for donations and paid contributions for health insurance in the country.

At latest by February 28 of the current year, the DOH form should also submit the final calculation for the obligation to pay the tourist membership fee on the TZ form, a charter rent on the SR form, the fee for the use of the general forest function on the OKFŠ form, and the calculation of the chamber contribution on the KD form. All of the above are described in more detail below.

Keywords: Income tax

Income

Expenditure

Income from self-employment

Taxpayer

SADRŽAJ:

1. UVOD	1
2. POREZ NA DOHODAK	3
2.1. Dohodak od samostalne djelatnosti kao razlika između primitaka i izdataka	3
3. EVIDENTIRANJE PRIMITAKA I IZDATAKA U POSLOVNIM KNJIGAMA	5
3.1. Poslovne knjige koje vode obrtnici i slobodna zanimanja	5
3.2. „Načelo blagajne“ i evidentiranje primitaka ili izdataka kod raznih oblika plaćanja	6
3.3. Evidentiranje poslovnih primitaka u poslovnim knjigama	7
3.4. Evidentiranje poslovnih izdataka	7
3.5. Zaključivanje obrasca KPI i utvrđivanje dohotka na obrascu DOH	7
4. OLAKŠICE KOD SAMOSTALNIH DJELATNOSTI	9
4.1. Poticaji na temelju plaća novih radnika	10
4.2. Poticaji istraživanja i razvoja	10
4.3. Državne potpore za obrazovanje i izobrazbu i izvođenje praktične nastave i naukovanje	11
4.3.1. Koji se izdatci smatraju općim izdancima, a koji posebnim	12
4.3.2. Državna potpora za obrazovanje i izobrazbu radnika	14
4.3.3. Državne potpore za izvođenje praktične nastave i vježba naukovanja u sustavu vezanih obrta prema posebnim propisima	14
4.4. Preneseni gubitak	16
4.5. Olakšice za poduzetnike koji ostvaruju dohodak na potpomognutim područjima I skupine i području grada Vukovara	17
5. DOH OBRAZAC – PRIJAVA POREZA NA DOHODAK	19
6. DOH – Z OBRAZAC – PRIJAVA DOHOTKA OD ZAJEDNIČKE DJELATNOSTI	20
6.1. Utvrđivanje dohotka od obavljanja zajedničke djelatnosti	20
6.1.1. Kada i kome se predaje obrazac DOH – Z	20
6.1.2. Obvezni prilozi uz obrazac DOH – Z	21
7. ISKAZIVANJE PODATAKA NA OBRASCU DOH	22
7.1. Obrazac DOH – opći podaci	22
7.2. Podaci o uzdržavanim članovima i o uvećanju osobnog odbitka	23
7.3. Podaci o dohotku i plaćenom predujmu poreza i prireza	24

7.4. Obračun doprinosa po osnovi obavljanja druge djelatnosti.....	25
7.5. Dohodak od samostalne djelatnosti.....	26
7.6. Sveukupno dohodak, uplaćeni porez i prirez	27
7.7. Utvrđivanje poreza i prireza.....	28
8. OSTALE OBVEZE OBRTNIKA I SLOBODNIH ZANIMANJA	33
9. ZAKLJUČAK.....	34
10. POPIS LITERATURE.....	36
11. POPIS SLIKA.....	37

1. UVOD

Obrtničkim djelatnostima se smatraju sve one djelatnosti koje su registrirane u skladu sa Zakonom o obrtu¹ i sve druge gospodarske djelatnosti posebno navedene kao takve, a koje vode poslovne knjige, što znači Knjigu primitaka i izdataka, te evidentiraju primitke i izdatke prema načelu blagajne. Načelo blagajne znači da se primici evidentiraju nakon što je primljena uplata, a izdaci se evidentiraju nakon što je obavljena isplata.

Dohodak od obrta se utvrđuje prema poslovnim knjigama (obrazac KPI), a to je razlika između poslovnih primitaka i poslovnih izdataka koji su nastali u istom poreznom razdoblju. Obilježja obrta su samostalno i trajno obavljanje gospodarske djelatnosti prema Zakonu o obrtu i namjera stjecanja dohotka proizvodnjom, prometom ili pružanjem usluga na tržištu.

Kako bi mogle utvrditi dohodak, samostalne obrtničke djelatnosti vode jednostavno knjigovodstvo prema načelu blagajne, te evidentiraju poslovne primitke i poslovne izdatke samo u jednoj knjizi – obrascu KPI.

Kada govorimo o samostalnosti kao obilježju obavljanja obrtničke djelatnosti mislimo na to da se djelatnost obavlja za vlastiti račun i na vlastitu odgovornost. Ono što obilježava obavljanje djelatnosti je ulaganje kapitala, postoji poduzetnički rizik, obrtnik sam određuje vrstu djelatnosti, vrijeme kada će se djelatnost obavljati i mjesto gdje će se djelatnost obavljati. Obrtnik se može također koristiti i radom drugih osoba.

Kada govorimo o trajnoj djelatnosti kao obilježju obavljanja obrtničke djelatnosti bitno je da se obavljanje djelatnosti ponavlja pri čemu se ostvaruje dohodak, odnosno da trajno obavljanje te djelatnosti donosi stalni izvor dohotka.

Stjecanje dohotka ostvaruje se trajnim obavljanjem djelatnosti, a temelj za to je vrsta djelatnosti koju obrtnik obavlja, način na koji se navedena djelatnost obavlja te poslovna osposobljenost u obrtu.

Što se tiče oporezivanja obrtničkih djelatnosti, treba svakako naglasiti da se na ovaj način oporezuju obrtničke djelatnosti, te i sve druge djelatnosti koje za utvrđivanje dohotka vode poslovne knjige, prema vlastitoj odluci ili zato što je tako utvrđeno u propisima o oporezivanju dohotka.

¹ Narodne novine (2013.) Zakon o obrtu. Zagreb: Narodne novine d.d. (143/13)

U ovom radu obrtnik je uz obrtničku djelatnost istodobno i u radnom odnosu, te ostvaruje dohodak od nesamostalnog rada.

U radu će se naglasak staviti na godišnji obračun poreza na dohodak od obavljanja samostalne djelatnosti gdje će biti prikazano iskazivanje podataka na obrascu DOH, a iz koje će biti vidljivo da je odvojeno iskazan dohodak od obavljanja samostalne obrtničke djelatnosti kao razlika primitaka i izdataka evidentiranih u obrascu KPI, a posebno je iskazan dohodak od nesamostalnog rada po osnovi isplaćene plaće.

Razlog odabira ove teme je vrlo često susretanje s obveznicima poreza na dohodak koji su tražili odgovore na pitanja o načinima i pravilima sastavljanja godišnje porezne prijave. U sustavu čestih izmjena zakona i propisa shvatila sam da je vrlo važno što češće istraživati propise i zakone.

Unazad nekoliko godina, Zakoni i propisi vezani uz obveznike poreza na dohodak mijenjali su se više puta i obveznike poreza na dohodak stavili u situaciju da više nisu sigurni što je ispravno. Kako sam u praksi povezana sa obveznicima poreza na dohodak, odlučila sam ovu temu obraditi u svom završnom radu.

2. POREZ NA DOHODAK

2.1. Dohodak od samostalne djelatnosti kao razlika između primitaka i izdataka

Porezni obveznik je obrtnik koji ostvaruje primitke od obavljanja samostalne djelatnosti obrta. Ako više fizičkih osoba zajednički ostvaruje dohodak, porezni obveznik je svaka od njih zasebno za svoj udio u zajednički ostvarenom dohotku.

Dohodak od obrta što se utvrđuje prema poslovnim knjigama je razlika između poslovnih primitaka i poslovnih izdataka što su nastali u istom poreznom razdoblju.² Primici i izdaci se utvrđuju prema njihovoj tržišnoj vrijednosti i to prema načelu blagajne što znači da se primici utvrđuju nakon primljenih uplata, a izdaci nakon obavljenih isplata.

Porezno razdoblje je kalendarska godina, ili samo dio godine u kojem je porezni obveznik poslovao, i to u slučaju:

- ako rezident tijekom iste kalendarske godine postane nerezident, ili obratno, u kojem slučaju porezno razdoblje obuhvaća razdoblje u kojem je fizička osoba bila rezident ili nerezident
- rođenja ili smrti poreznog obveznika.

Rezident je fizička osoba koja u Republici Hrvatskoj ima prebivalište ili uobičajeno boravište; fizička osoba koja u Republici Hrvatskoj nema prebivalište ni uobičajeno boravište, a zaposlena je u državnoj službi Republike Hrvatske i po toj osnovi prima plaću.

Nerezident je fizička osoba koja u Republici Hrvatskoj nema ni prebivalište ni uobičajeno boravište, a u Republici Hrvatskoj ostvaruje dohodak koji se oporezuje prema odredbama Zakona o porezu na dohodak.³

Obrtnik ima zadan rok u kojem je dužan prijaviti se u registar poreznih obveznika. Rok za prijavu u registar poreznih obveznika je 8 dana od dana kada je počeo obavljati djelatnost. Isto se odnosi i na prestanak obavljanja djelatnosti o čemu je obrtnik obavezan izvijestiti Poreznu upravu. Nadležna ispostava Porezne uprave je ona koja se nalazi u mjestu prebivališta ili uobičajenog boravišta obrtnika.

² Narodne novine (2016.) Zakon o porezu na dohodak. Zagreb: Narodne novine d.d. (115/16).

³ Skupina autora. (2012). Porezni priručnik za obrtnike. Zagreb: Institut za javne financije, Porezni vjesnik, Biblioteka Porezni priručnici i brošure, str. 6-8.

Obrtnik koji počinje sa obavljanjem djelatnosti, porez na dohodak plaća prema DOH obrascu kojeg predaje do zadnjeg dana veljače u tekućoj godini za prethodnu godinu. Nakon što se podnese godišnja porezna prijava, utvrđuju se porezna obveza za porezno razdoblje u kojem je porezni obveznik obavljao djelatnost.

Porezna uprava izdaje rješenje o utvrđenoj obvezi poreza na dohodak. Na temelju tog rješenja porezni obveznik plaća predumove poreza na dohodak sa pripadajućim prirezom. Može doći i do promjene rješenja temeljem nadzora kojeg provodi porezna uprava ili na zahtjev poreznog obveznika.

Obrtnik koji ostvari porezni gubitak može ga prenositi i nadoknađivati umanjnjem dohotka po osnovi kojeg je utvrđen najviše 5 godina, a odbitak je dozvoljen samo za dohodak od obrtničke djelatnosti.

Kada sučelimo poslovne primitke i poslovne izdatke, dobit ćemo iznos dohotka koji je obrtnik ostvario. Obrtnik može smanjiti dohodak za osobni odbitak koji mu smanjuje poreznu osnovicu. Visina poreznih odbitaka propisana je Zakonom o porezu na dohodak.⁴

Poreznu osnovicu poreza na dohodak čini dohodak od obrta umanjen za preneseni gubitak i osobni odbitak. Porez na dohodak plaća se na poreznu osnovicu po stopama od 24% i 36%. Obrtnik može koristiti razne poticaje i olakšice kao što su poticaj za zapošljavanje, državnu potporu za obrazovanje i izobrazbu, poticaj za istraživanja i razvoj te porezne olakšice za obavljanje djelatnosti na potpomognutim područjima i području Grada Vukovara.

Porez na dohodak po godišnjoj poreznoj prijavi plaća se u roku 15 dana od dana dostave rješenja poreznom obvezniku.⁵

⁴ Narodne novine (2016.) Zakon o porezu na dohodak. Zagreb: Narodne novine d.d. (115/16).

⁵ Ministarstvo financija, Porezna uprava. URL: <https://www.porezna-uprava.hr/obrtnici/Stranice/Porez-na-dohodak.aspx> [pristupljeno 25. Listopada 2018.].

3. EVIDENTIRANJE PRIMITAKA I IZDATAKA U POSLOVNIM KNJIGAMA

Prije sastavljanja i izrade godišnje porezne prijave treba provjeriti jesu li svi podaci ispravno evidentirani u obrascu KPI i da li su se poslovne promjene evidentirale primjenom načela blagajne.

Svakako se mora voditi računa o tome da li su poslovni primici i poslovni izdaci, vezani za obavljanje registrirane djelatnosti, porezno priznati. Porezni obveznici koji obavljaju samostalnu obrtničku djelatnost te djelatnost slobodnih zanimanja trebaju utvrđivati dohodak na temelju podataka iz poslovnih knjiga i evidencija.

3.1. Poslovne knjige koje vode obrtnici i slobodna zanimanja

Poslovne knjige kod samostalnih obrtničkih djelatnosti, djelatnosti slobodnih zanimanja, te djelatnosti poljoprivrede i šumarstva propisane su Zakonom o porezu na dohodak⁶ i Pravilnikom o porezu na dohodak⁷. Obrtnici mogu voditi poslovne knjige samostalno ili uz pomoć drugih, knjigovodstvenih servisa ili uz pomoć drugih stručnih osoba.

Poslovne knjige koje samostalne djelatnosti trebaju voditi su:

- Knjiga primitaka i izdataka (obrazac KPI)
- Knjiga prometa (obrazac KPR)
- Popis dugotrajne imovine (obrazac DI)
- Evidencija o tražbinama i obvezama (obrazac TO).

Zakon o računovodstvu⁸ propisuje rok od najmanje 11 godina za čuvanje isprava temeljem kojih su uneseni podaci u poslovne knjige. Rok za čuvanje poslovnih knjiga počinje teći zadnjeg dana poslovne godine na koju se odnose poslovne knjige u koje su isprave upisane.

⁶ Narodne novine (2016.) Zakon o porezu na dohodak. Zagreb: Narodne novine d.d. (115/16).

⁷ Narodne novine (2017.) Pravilnik o porezu na dohodak. Zagreb: Narodne novine d.d. (10/17).

⁸ Narodne novine (2015.) Zakon o računovodstvu. Zagreb: Narodne novine d.d. (78/15).

3.2. „Načelo blagajne“ i evidentiranje primitaka ili izdataka kod raznih oblika plaćanja

Samostalne djelatnosti evidentiraju primitke izdatke prema načelu blagajne. Načelo blagajne utvrđeno je Zakonom o porezu na dohodak⁹, što znači da se primici i izdaci od poslovnih događaja utvrđuju tek nakon primljenih uplata, odnosno kada su izvršene isplate.

Isto tako se događa da priljevi, odnosno odljevi nisu obavljani u novcu, nego u nekim drugim dobrima. Tada ih treba utvrditi i evidentirati kao izdatke u naravi. Primici u naravi se utvrđuju prema tržišnoj vrijednosti, odnosno prema cijeni koja bi se ostvarila da je došlo do prodaje u običajnom poslovnom prometu. Nenovčani izdaci se utvrđuju prema cijenama nabave ili cijenama koštanja.

Primici koji su ostvareni u inozemstvu u stranoj valuti preračunavaju se u kunsku vrijednost prema srednjem tečaju Hrvatske narodne banke važećem na dan kada je došlo do primitka. U slučaju da se dan primitka tijekom poreznog razdoblja ne može točno utvrditi, preračunavanje na srednji tečaj Hrvatske narodne banke obavlja se 31. prosinca godine u kojoj je oporezivi primitak u inozemstvu ostvaren, a u slučaju poreznog razdoblja kraćeg od kalendarske godine, na posljednji dan u mjesecu s kojim završava to kraće porezno razdoblje. Zato treba voditi brigu o tome da se nastanak ili dospijeće potraživanja od prodane robe ili obavljenih usluga ne smatraju primitkom, nego postaju primitkom tek u trenutku naplate.

Treba istaknuti da se nastale i dospjele obveze za kupljenu robu i obavljene usluge ne smatraju izdatcima, već postaju izdaci u trenutku plaćanja tih obveza. Ako porezni obveznik doznačuje sredstva sa svog bankovnog računa, tada izdatak nastaje u trenutku kada organizacija ovlaštena za platni promet obavi primljeni nalog za plaćanje. Izdatcima se također smatraju i predujmovi dani za neisporučenu robu ili neobavljene usluge, osim predujmova danih za nabavu dugotrajne imovine. Jednako tako, primitcima se smatraju primljeni predujmovi za buduću isporuku robe ili usluga.¹⁰

⁹ Narodne novine (2016.) Zakon o porezu na dohodak. Zagreb: Narodne novine d.d. (115/16).

¹⁰ Markota, Lj. (2017). Priprema i sastavljanje obrazaca DOH-Z i DOH za 2016. godinu za samostalne obrtničke djelatnosti. Prilog časopisu Računovodstvo, Revizija i Financije, br 1/2017, str. 31.

3.3. Evidentiranje poslovnih primitaka u poslovnim knjigama

Poslovnim primicima smatraju se sva dobra (novac, stvari, materijal, usluge i dr.) koja imaju novčanu vrijednost i koja porezni obveznik primi na temelju obavljene obrtničke djelatnosti ili druge djelatnosti koja se oporezuje kao obrt u poreznom razdoblju prema njihovoj tržišnoj vrijednosti. Poslovni se primitci evidentiraju u obrascu KPI u stupcima 5, 6, 7 i ukupni primitci u stupcu 9, ovisno o tome je li riječ o primitcima u gotovini, na žiro-računu ili u naravi.

Pritom treba uvijek voditi brigu o načelu blagajne jer se poslovnim primitcima smatraju samo naplaćena potraživanja. Smatra se da su dobra, a time primitci, naplaćeni kada porezni obveznik njima može raspolagati.¹¹

3.4. Evidentiranje poslovnih izdataka

Poslovnim izdancima smatraju se svi odljevi dobara (novac, stvari, prava i usluge) koji su nastali u poreznom razdoblju, a vezani su uz obavljanje djelatnosti. Izdatak nastaje, prema načelu blagajne, u trenutku kada je isplata obavljena. Poslovni izdanci u vezi s obavljanjem obrtničke djelatnosti evidentiraju se u stupcima 10, 11, 12 i 14 te ukupni izdanci u stupcu 15 obrasca KPI.

Kao poslovni izdaci priznaju se samo oni izdaci za koje postoje uredne isprave i koji su izravno vezani uz ostvarivanje poslovnih primitaka. Razlikujemo izdatke koji su porezno priznati od onih koji su nepriznati te odljeve novčanih sredstava koji se ne smatraju izdancima pa se i ne knjiže u obrazac KPI.¹²

3.5. Zaključivanje obrasca KPI i utvrđivanje dohotka na obrascu DOH

Na kraju poslovne godine potrebno je zaključiti knjigu primitaka i izdataka. To znači da treba evidentirati sve primitke i sve izdatke za godinu koju zaključujemo. Sučeljavaju se primici i izdaci, a prethodno moramo evidentirati amortizaciju kao izdatak u knjizi primitaka i izdataka.

¹¹ Markota, Lj. (2017). Priprema i sastavljanje obrazaca DOH-Z i DOH za 2016. godinu za samostalne obrtničke djelatnosti. Prilog časopisu Računovodstvo, Revizija i Financije, br 1/2017, str. 31.

¹² Markota, Lj. (2017). Priprema i sastavljanje obrazaca DOH-Z i DOH za 2016. godinu za samostalne obrtničke djelatnosti. Prilog časopisu Računovodstvo, Revizija i Financije, br 1/2017, str. 34.

Amortizirati se može samo dugotrajna imovina evidentirana u Popisu dugotrajne imovine, koji je ujedno jedna od temeljnih poslovnih knjiga fizičkih osoba koje obavljaju samostalnu djelatnost i obveznici su poreza na dohodak.

Samostalne obrtničke djelatnosti, za potrebe utvrđivanja dohotka, vode jednostavno knjigovodstvo (prema načelu blagajne) evidentiranjem poslovnih primitaka i poslovnih izdataka samo u jednoj knjizi – obrascu KPI. Utvrditi dohodak, odnosno poreznu osnovicu na koju treba obračunati porez na dohodak samostalne obrtničke djelatnosti, znači najprije utvrditi ukupne poslovne primitke i izdatke poslovne godine. Tek potom treba zaključiti knjigu primitaka i izdataka (dalje: KPI). To znači da je prvi korak zaključivanje obrasca KPI, odnosno zbrajanje određenih stupaca obrasca u kojima su se tijekom godine evidentirali poslovni događaji. Dohodak je razlika tako utvrđenih primitaka i izdataka.¹³

¹³ Markota, Lj. (2018). Priprema i sastavljanje obrazaca DOH-Z i DOH za 2017. godinu za samostalne obrtničke djelatnosti. Prilog časopisu Računovodstvo, Revizija i Financije, br 1/2018, str. 44

4. OLAKŠICE KOD SAMOSTALNIH DJELATNOSTI

Prilikom obračuna poreza na dohodak, dohodak od samostalne djelatnosti temeljem Zakona o porezu na dohodak može se smanjiti za:

- isplaćene plaće i uplaćene doprinose na plaću novim radnicima
- svotu državne potpore za obrazovanje i izobrazbu prema posebnim propisima
- svotu državne potpore na temelju naukovanja za zanimanja u sustavu vezanih obrta
- poticaje za istraživanje i razvoj
- preneseni gubitak temeljem Zakona o porezu na dohodak.¹⁴

Nakon što je obračunan porez na dohodak od samostalne djelatnosti, temeljem Zakona o porezu na dohodak, porezni obveznici sa područja grada Vukovara i potpomognutih područja oslobođeni su plaćanja poreza na dohodak od tih djelatnosti, odnosno, utvrđeni porez na dohodak od tih djelatnosti na tim područjima smanjuje se za 50%.

Slika 1: Prikaz olakšica kod utvrđivanja poreza na dohodak od samostalne djelatnosti – Izvor: Božina, A. (2017). Olakšice kod samostalne djelatnosti za 2017. godinu. Računovodstvo, Revizija i Financije, br 11/2017, str. 188.

¹⁴ Narodne novine (2016.) Zakon o porezu na dohodak. Zagreb: Narodne novine d.d. (115/16).

4.1. Poticaji na temelju plaća novih radnika

Obveznici poreza na dohodak koji obavljaju samostalne djelatnosti temeljem Zakona o porezu na dohodak¹⁵, dohodak od samostalne djelatnosti mogu umanjiti za svotu isplaćene plaće i uplaćenih doprinosa na plaću novim radnicima.

Novim radnicima smatraju se radnici:

- s kojima je sklopljen ugovor o radu na neodređeno vrijeme, a zaposlenje je kod poreznog obveznika uslijedilo nakon najmanje jednomjesečne prijave kod Hrvatskog zavoda za zapošljavanje i trajanje probnog rada ako je ugovoren
- zaposleni nakon što su odustali od korištenja prava na mirovinu
- koji se prvi put zapošljavaju
- zaposleni na određeno vrijeme kao pripravnici, vježbenici, stažisti i slično

Ovom se olakšicom obveznik poreza na dohodak može koristiti godinu dana od dana zaposlenja novih zaposlenika. Može se prenositi kroz više poreznih razdoblja dok se ne iskoristi.

Ako porezni obveznik koji obavlja samostalnu djelatnost tijekom poreznog razdoblja sklopi ugovor o radu s novim radnicima, a u istom poreznom razdoblju raskine ugovor o radu s određenim brojem radnika, dohodak se smanjuje za razliku između obračunanih i isplaćenih plaća novim radnicima i obračunanih plaća koje bi u istom poreznom razdoblju primili radnici s kojima je raskinut ugovor o radu.¹⁶

4.2. Poticaji istraživanja i razvoja

Obveznicima poreza na dohodak koji obavljaju samostalnu djelatnost i vode poslovne knjige, osnovica poreza na dohodak može se dodatno smanjiti na osnovi izdataka za istraživanje i razvoj u visini 100% nastalih i iskazanih izdataka u obrascu KPI.

To znači da se u Knjizi primitaka i izdataka odljevi novca vezani za istraživanje i razvoj evidentiraju kao izdatak te se prema propisanim uvjetima još jednom u 100 %-tnoj svoti kroz godišnju prijavu poreza na dohodak priznaju kao olakšica.¹⁷

¹⁵ Narodne novine (2016.) Zakon o porezu na dohodak. Zagreb: Narodne novine d.d. (115/16).

¹⁶ Božina, A. (2017). Olakšice kod samostalne djelatnosti za 2017. godinu. Računovodstvo, Revizija i Financije, br 11/2017, str. 188.-189

¹⁷ Ibid.

Istraživanjem se smatra izvorno i planirano ispitivanje poduzeto radi stjecanja novih znanstvenih i tehničkih spoznaja i razumijevanja, a uključuje temeljno istraživanje i primijenjeno istraživanje. Temeljnim se istraživanjem smatra teorijski ili pokusni rad poduzet radi stjecanja novih znanja bez konkretne praktične primjene, dok se primijenjenim istraživanjem smatra teorijski ili pokusni rad poduzet radi stjecanja novih znanja i usmjeren na ostvarivanje praktičnog cilja.

Razvojem se smatra sustavni rad koji se temelji na rezultatima znanstvenog istraživanja i praktičnog iskustva, usmjeren stvaranju novih materijala, proizvoda i sustava te uvođenju novih procesa, sustava i usluga ili znatnom poboljšanju postojećih. Kod utvrđivanja izdataka za istraživanje i razvoj uzimaju se u obzir izdatci koji se odnose na:

- plaće i ostale odnosne troškove osoba koje sudjeluju u istraživanju i razvoju
- izdatke za materijal i usluge korištene u djelatnosti istraživanja i razvoja
- izdatke otpisa nekretnina, postrojenja i opreme u razmjernom dijelu u kojem ta sredstva služe za istraživanje i razvoj
- opće izdatke koji se odnose na istraživanje i razvoj, osim općih administrativnih izdataka
- izdatke za istraživanje i razvoj koje je za poreznog obveznika obavila osoba registrirana za obavljanje istraživanja i razvoja
- amortizaciju patenata i licencija u razmjernom dijelu u kojem se koriste za istraživanje i razvoj.¹⁸

Obrtnici uglavnom nemaju izdatke istraživanja i razvoja jer se uglavnom radi o poslovanju malih poduzetnika. Vrlo mali broj obveznika poreza na dohodak će moći koristiti ovu poreznu olakšicu.

4.3. Državne potpore za obrazovanje i izobrazbu i izvođenje praktične nastave i naukovanje

Kada govorimo o poticaju zapošljavanja koji se odnosi na svotu državne potpore za obrazovanje i izobrazbu i izvođenje praktične nastave i naukovanje, mislimo na izdatke za

¹⁸ Božina, A. (2017). Olakšice kod samostalne djelatnosti za 2017. godinu. Računovodstvo, Revizija i Financije, br 11/2017, str. 188.-190

obrazovanje i izobrazbu prema posebnim propisima temeljem Zakona o državnoj potpori za obrazovanje i izobrazbu.¹⁹

Kada se zaposlenicima podmiruju troškovi obrazovanja, ne smatraju se primitkom u naravi odnosno primitkom na koji treba obračunati doprinose i porez na dohodak na način propisan za plaću (dohodak od nesamostalnog rada). Pod radnikom u smislu Zakona o državnoj potpori za obrazovanje i izobrazbu podrazumijeva se i obrtnik koji osobno radi u obrtu. Poslovnim se izdatcima, temeljem Zakona o porezu na dohodak, smatraju i:

- izdatci za obrazovanje i izobrazbu poduzetnika i njegovih radnika
- izdatci za školovanje i stručno usavršavanje.

Korisnici državne potpore su fizičke osobe koje obavljaju gospodarsku djelatnost i sudjeluju u prometu robe i usluga. Obveznici poreza na dohodak mogu smanjiti dohodak od samostalne djelatnosti za:

- državnu potporu za obrazovanje i izobrazbu radnika
- državnu potporu za izvođenje praktične nastave i vježbi naukovanja u sustavu vezanih obrta prema posebnim propisima.

Dohodak se smanjuje izravnim evidentiranjem izdataka kroz knjigu primitaka i izdataka (obrazac KPI) te još jednom na temelju propisane računice kroz godišnju prijavu poreza na dohodak (obrazac DOH).²⁰

4.3.1. Koji se izdatci smatraju općim izdatcima, a koji posebnim

Općim obrazovanjem i izobrazbom se smatra obrazovanje koje nije namijenjeno samo sadašnjem radnom mjestu djelatnika kod obveznika poreza na dohodak koji koristi olakšicu za obrazovanje i izobrazbu, već omogućuje djelatniku da stečenu kvalifikaciju prenosi kod drugog poslodavca, što je velika prednost za djelatnika jer mu to daje veće mogućnosti kod budućeg zaposlenja.

Posebnim obrazovanjem i izobrazbom smatra se obrazovanje koje je namijenjeno sadašnjem ili budućem radnom mjestu kod obveznika poreza na dohodak koji koristi poreznu olakšicu za posebno obrazovanje i izobrazbu. Djelatniku je omogućeno stjecanje

¹⁹ Narodne novine (2014.) Zakon o državnoj potpori za obrazovanje i izobrazbu. Zagreb: Narodne novine d.d. (109/07., 134/07., 152/08., 14/14.)

²⁰ Božina, A. (2017). Olakšice kod samostalne djelatnosti za 2017. godinu. Računovodstvo, Revizija i Financije, br 11/2017, str. 190.

kvalifikacije koja je vezana za trenutno radno mjesto kod poduzetnika, ali se ista ne može prenijeti kod drugog poslodavca.

Izdaci općeg i posebnog obrazovanja i izobrazbe moraju biti vezani za djelatnost koju poduzetnik obavlja kako bi bili opravdani.

Prema Zakonu o državnoj potpori za obrazovanje i izobrazbu²¹, opravdanim troškovima općeg obrazovanja i izobrazbe radnika smatraju se sljedeći troškovi:

- školarine na osnovnim i srednjim školama, visokim učilištima te drugim obrazovnim institucijama, na kojima se stječe osnovno, srednje i visoko obrazovanje, uključujući poslijediplomske studije i doktorske studije
- naknade za prisustvovanja seminarima, tečajevima i kongresima, troškovi specijalizacija i drugih oblika obrazovanja i izobrazbe u tuzemstvu i inozemstvu
- predavača i instruktora te troškovi savjetovanja u vezi s projektima obrazovanja i izobrazbe
- stručne literature (knjige, časopisi) u papirnatom ili elektroničkom obliku; stručnom literaturom ne smatraju se javna glasila tijela državne uprave, tijela područne (regionalne) samouprave, tijela lokalne samouprave i institucija u njihovu vlasništvu
- otpisa (amortizacija) uređaja, pomagala i opreme kojima se koristilo u obrazovanju i izobrazbi, u skladu s opsegom njihova korištenja u tu svrhu.

Prema Zakonu o državnoj potpori za obrazovanje i izobrazbu²², među opravdane troškove posebnog obrazovanja i izobrazbe radnika ubrajaju se sljedeći troškovi:

- naknade za prisustvovanje seminarima, tečajevima i kongresima
- specijalizacije i drugih oblika posebnog obrazovanja i izobrazbe u tuzemstvu i inozemstvu
- predavača i instruktora, savjetovanja u vezi s projektima posebnog obrazovanja i izobrazbe
- stručne literature (knjige, časopisi) u papirnatom i elektroničkom obliku
- otpisa (amortizacija) uređaja, pomagala i opreme kojima se koristilo u obrazovanju i izobrazbi, u skladu s opsegom njihova korištenja u tu svrhu.

²¹ Narodne novine (2014.) Zakon o državnoj potpori za obrazovanje i izobrazbu. Zagreb: Narodne novine d.d. (109/07., 134/07., 152/08., 14/14.).

²² Ibid.

Ako se obrazovanje obavlja izvan mjesta prebivališta ili boravišta djelatnika, u izdatke se mogu uključiti izdaci prijevoza i smještaja do visine stvarno nastalih izdataka. U slučaju školovanja odnosno stručnog usavršavanja poslodavac na temelju svog internog akta kao što je kolektivni ugovor, ugovor o radu ili pravilnik o radu može donijeti odluku da se djelatniku

4.3.2. Državna potpora za obrazovanje i izobrazbu radnika

Prema Zakonu o državnoj potpori za obrazovanje i izobrazbu²³, osnovicu za obračun poreza na dohodak obveznici poreza na dohodak mogu smanjiti:

- do 60 % opravdanih izdataka u slučaju općeg obrazovanja i izobrazbe radnika te
- do 25 % opravdanih izdataka u slučaju posebnog obrazovanja i izobrazbe radnika.

Korisnik državne potpore koji se smatra mikro, malim i srednjim poduzetnikom može osnovicu za obračun poreza na dohodak smanjiti do maksimalno 80 % izdataka tako da se smanjenje porezne osnovice uveća još za:

1. 20 % bodova ako se smatra mikro ili malim poduzetnikom
2. 10 % bodova ako se smatra srednjim poduzetnikom.

Veličina poduzetnika utvrđuje se prema Zakonu o poticanju i razvoja malog gospodarstva koji poduzetnike dijeli na mikro, male i srednje.²⁴

4.3.3. Državne potpore za izvođenje praktične nastave i vježba naukovanja u sustavu vezanih obrta prema posebnim propisima

Nagrade učenicima za vrijeme obavljanja praktičnog rada isplaćuju se onim učenicima koji pohađaju srednju školu za zanimanja za koja je potreban praktični rad.

Poduzetnik u čijim se prostorijama provodi praktična nastava za zanimanja u sustavu vezanih obrta, osnovicu za obračun poreza na dohodak može umanjiti za svotu isplaćenih nagrada učenicima za vrijeme kada su pohađali praktični dio. Da bi poduzetnik mogao ostvariti navedenu olakšicu mora imati licencu za izvođenje praktičnog dijela obrazovanja koju izdaje Hrvatska obrtnička komora.

²³ Narodne novine (2014.) Zakon o državnoj potpori za obrazovanje i izobrazbu. Zagreb: Narodne novine d.d. (109/07., 134/07., 152/08., 14/14.)

²⁴ Narodne novine (2016.) Zakon o poticanju razvoja malog gospodarstva. Zagreb: Narodne novine d.d. (26/02 – 121/16.).

Pravilnikom o minimalnim uvjetima za ugovore o naukovanju²⁵ propisani su sadržaj i izgled obrasca Ugovora o naukovanju koji sadržava i obvezu da se tijekom ostvarivanja praktične nastave i vježbi naukovanja učeniku isplaćuje mjesečna nagrada u postotku od prosječne neto-plaće ostvarene u prethodnoj godini.

Isplatitelji mogu učenicima za vrijeme praktičnog rada i naukovanja neoporezivo isplatiti do svote od 1.750,00 kuna.²⁶

Da bi poslodavci mogli neoporezivo isplatiti te primitke potrebno je sklopiti Ugovor o naukovanju sa školom koju učenik pohađa, a koja ga je uputila na praktični rad kod dotičnog poslodavca. Ako se u jednom mjesecu poreznog razdoblja isplati nagrada učenicima koja se odnosi na više mjeseci, propisane neoporezive svote priznaju se u ukupnoj svoti kumulativno za broj mjeseci za koje je nagrada trebala biti isplaćena.

Kada obveznik poreza na dohodak isplaćuje učeniku nagradu za obavljanje praktičnog rada, a učenik prima nagradu kod više isplatitelja, obavezan je prije isplate dostaviti vjerodostojnu ispravu iz koje su vidljivi ostali primici koje učenik ostvaruje. Isprava nije propisana, ali iz nje treba biti vidljiva svrha dostavljanja i podaci o učeniku koji obavlja praktični rad. Neoporeziva nagrada za vrijeme praktičnog rada i naukovanja može se isplatiti i u gotovu novcu.

Poduzetnik kod kojeg su na praktičnoj nastavi i vježbama naukovanja jedan do tri učenika, može smanjiti dohodak od samostalne djelatnosti za 5%. Poduzetnik kod kojeg su na praktičnoj nastavi i vježbama naukovanja više od tri učenika, može postotak dohotka od samostalne djelatnosti povećati za jedan postotni bod po svakom učeniku, a najviše do 15% dohotka od samostalne djelatnosti.

Porezni obveznik kod kojeg učenici obavljaju praktični rad može koristiti navedenu olakšicu samo u slučaju kada je ostvario dohodak od obavljanja samostalne djelatnosti prije dodatnih umanjeanja. Ako je ostvario gubitak, ne može koristiti navedenu državnu potporu.

Porezni obveznik koji u pogonima ili radionicama izvodi naukovanje za obrtnička zanimanja, može smanjiti poreznu osnovicu poreza na dohodak za tu olakšicu pod uvjetom

²⁵ Narodne novine (2014.) Pravilnik o minimalnim uvjetima za ugovore o naukovanju. Zagreb: Narodne novine d.d. (63/14.).

²⁶ Božina, A. (2017). Olakšice kod samostalne djelatnosti za 2017. godinu. Računovodstvo, Revizija i Financije, br 11/2017, str. 192.-193.

da je poduzetnik ostvario dohodak od samostalne djelatnosti prije dodatnih umanjena. Ako je ostvaren gubitak, poduzetnik ne može iskoristiti tu državnu potporu.

Potpora za naukovanje utvrđuje se na temelju dohotka od samostalne djelatnosti utvrđenog prije dodatnih smanjenja koji treba pomnožiti s propisanim postotkom smanjenja od 5 % do 15 %, ovisno o broju naučnika na naukovanju.²⁷

4.4. Preneseni gubitak

Porezni gubitak može se utvrditi po osnovi obavljanja samostalne djelatnosti i djelatnosti od kojih se dohodak utvrđuje na način propisan za samostalne djelatnosti temeljem Zakona o porezu na dohodak²⁸ i Pravilnika o porezu na dohodak²⁹.

Porezni gubitak može se nadoknaditi odnosno odbiti samo od onog dohotka na temelju kojeg je nastao, odnosno samo od dohotka od samostalne djelatnosti. Ako obveznik poreza na dohodak u godišnjoj poreznoj prijavi i evidentira i dohotke koji su nastali iz drugih izvora (dohodak od nesamostalnog rada, dohodak od imovine) po osnovi tih dohodaka ne može ostvariti gubitak.

Gubitak koji se može prenijeti utvrđuje se rješenjem i u sljedeće se porezno razdoblje može prenijeti samo u iznosu utvrđenom u rješenju. Ako gubici nastaju u više poreznih razdoblja uzastopno, nadoknađivanje (odbijanje) od dohotka u idućim poreznim razdobljima obavlja se redosljedom njihovog nastanka.

Utvrđeni porezni gubitak prenosi se umanjnjem dohotka po osnovi kojeg je utvrđen u slijedećih pet poreznih razdoblja. Porezni obveznik gubi pravo na odbitak poreznog gubitka kada istekne peto porezno razdoblje. Gubici mogu nastati u više poreznih razdoblja uzastopno. Odbijanjem od dohotka u idućim poreznim razdobljima odbijaju sa redosljedom kako su nastajali gubici.

Gubitak se može povećati radi dodatnog smanjenja dohotka od samostalne djelatnosti i to za svotu:

- plaća novozaposlenih osoba
- državne potpore za obrazovanje i izobrazbu

²⁷ Božina, A. (2017). Olakšice kod samostalne djelatnosti za 2017. godinu. Računovodstvo, Revizija i Financije, br 11/2017, str. 193.

²⁸ Narodne novine (2016.) Zakon o porezu na dohodak. Zagreb: Narodne novine d.d. (115/16).

²⁹ Narodne novine (2017.) Pravilnik o porezu na dohodak. Zagreb: Narodne novine d.d. (10/17).

- potpore male vrijednosti za izvođenje praktične nastave i vježbe naukovanja u sustavu vezanih obrta, prema posebnim propisima i
- izdataka za istraživanje i razvoj.

Obveznici poreza na dohodak koji obavljaju zajedničku djelatnost, prijavu poreza na dohodak od zajedničke djelatnosti dostavlja se prije godišnjih poreznih prijava. Zato je vrlo bitno utvrditi gubitak ako postoji. U obrascu DOH treba evidentirati udio gubitka u odnosu na ukupan odbitak koji je ostvaren u zajedničkoj djelatnosti.

4.5. Olakšice za poduzetnike koji ostvaruju dohodak na potpomognutim područjima I skupine i području grada Vukovara

Obveznici poreza na dohodak koji samostalno obavljaju gospodarsku djelatnost na području Grada Vukovara i jedinica lokalne samouprave razvrstanih u I. skupinu po stupnju razvijenosti temeljem Zakona o porezu na dohodak³⁰, porez koji je utvrđen od obavljanja istih samostalnih djelatnosti na tim područjima, može se smanjiti za:

- 100 % na području Grada Vukovara utvrđenog prema posebnom propisu o obnovi i razvoju Grada Vukovara
- 50 % na području jedinica lokalne samouprave razvrstanih u I. skupinu po stupnju razvijenosti prema posebnom propisu o regionalnom razvoju Republike Hrvatske.

Obveznici poreza na dohodak mogu iskoristiti navedena smanjenja poreza na dohodak ako zapošljavaju više od dva radnika u radnom odnosu na neodređeno vrijeme najmanje devet mjeseci u poreznom razdoblju i ako više od 50% radnika najmanje devet mjeseci ima prebivalište ili boravište na potpomognutim područjima, odnosno području grada Vukovara.

Ostvarivanje porezne olakšice se utvrđuje u skladu sa Pravilnikom o načinu ostvarivanja porezne olakšice za obavljanje djelatnosti na području Grada Vukovara i na potpomognutim područjima³¹, a potpomognuta područja se utvrđuju Odlukom o razvrstavanju jedinica lokalne i područne samouprave prema stupnju razvrstavanja.

³⁰ Narodne novine (2016.) Zakon o porezu na dohodak. Zagreb: Narodne novine d.d. (115/16).

³¹ Narodne novine (2014.) Pravilnik o načinu ostvarivanja porezne olakšice za obavljanje djelatnosti na području grada Vukovara i na potpomognutim područjima. Zagreb: Narodne novine d.d. (157/14.).

Pod pojmom obavljanja djelatnosti na području Grada Vukovara ili na području jedinica I. podrazumijeva se kontinuirano i stalno obavljanje djelatnosti koje u skladu s općim poreznim propisom čini najmanje poslovnu jedinicu korisnika potpore na tom području.³²

³² Božina, A. (2017). Olakšice kod samostalne djelatnosti za 2017. godinu. Računovodstvo, Revizija i Financije, br 11/2017, str. 193.-194

5. DOH OBRAZAC – PRIJAVA POREZA NA DOHODAK

Porezni obveznici koji ostvaruju dohodak od samostalne djelatnosti obvezni su podnijeti godišnju poreznu prijavu nakon isteka poreznog razdoblja. Utvrđenu svotu dohotka od obavljanja samostalne djelatnosti treba unijeti u obrazac Prijava poreza na dohodak – obrazac DOH, i to u red. br. 4.3.1., dio SD – dohodak od samostalne djelatnosti obrta, slobodnih zanimanja, poljoprivrede i šumarstva i djelatnosti koje se oporezuju kao samostalna djelatnost (prema pregledu primitaka i izdataka) u stupac 2.

Ako je poduzetnik obavljao djelatnost ili dio djelatnosti na potpomognutim područjima i području Grada Vukovara, podatak o ostvarenom dohotku treba evidentirati u zasebnom rednom broju obrasca DOH, i to na red. br. 4.3.7. dohodak od samostalne djelatnosti ostvaren na potpomognutim područjima i gradu Vukovaru za koji su propisane olakšice, u stupac 3. Pritom u stupcu 4 treba izračunati udio ostvarenog dohotka na tim područjima u odnosu na sveukupni dohodak koji se evidentira pod red. br. 5. obrasca DOH. Izračunani postotak treba primijeniti na ukupno utvrđenu godišnju poreznu obvezu pod t. 9.6. Utvrđivanje poreza i prireza, a da bi se izračunala smanjena svota poreza.³³

³³ Markota, Lj. (2018). Priprema i sastavljanje obrazaca DOH-Z i DOH za 2017. godinu za samostalne obrtničke djelatnosti. Prilog časopisu Računovodstvo, Revizija i Financije, br 1/2018, str. 45

6. DOH – Z OBRAZAC – PRIJAVA DOHOTKA OD ZAJEDNIČKE DJELATNOSTI

Utvrđeni dohodak može biti rezultat zajedničkog obavljanja djelatnosti. Tada se svota od zajedničkog obavljanja djelatnosti treba prijaviti prvo na obrascu DOH – Z. Obrazac DOH – Z predaje se nadležnoj ispostavi Porezne uprave do 31. siječnja tekuće godine za prethodnu godinu. Svaki supoduzetnik prijavljuje svoj dio na obrascu DOH najkasnije do 28. veljače tekuće godine za prethodnu godinu.

6.1. Utvrđivanje dohotka od obavljanja zajedničke djelatnosti

Dohodak od zajedničke djelatnosti utvrđuje se na isti način kao u obrtima u kojima postoji samo jedan nositelj. Dohodak od zajedničke djelatnosti utvrđuje se kao razlika poslovnih primitaka i poslovnih izdataka u određenom poreznom razdoblju. Primici i izdaci evidentiraju se u zajedničkoj Knjizi primitaka i izdataka za ukupnu djelatnost ne vezano koliko sudionika postoji u zajedničkom obrtu.

6.1.1. Kada i kome se predaje obrazac DOH – Z

Porezni obveznici koji ostvaruju dohodak od zajedničke djelatnosti prijavljuju jedinstveni dohodak na obrascu DOH – Z. Utvrđeni dohodak raspoređuje se na porezne obveznike koji ostvaruju dohodak od zajedničke djelatnosti prema prethodno sklopljenom ugovoru. Ako ne postoji ugovor između supoduzetnika, zajednički dohodak se dijeli na jednake dijelove među poreznim obveznicima koji obavljaju zajedničku djelatnost. Na taj način se oporezuje dio dohotka koji pripada svakom poreznom obvezniku iz zajedničke djelatnosti.

Dohodak od zajedničke djelatnosti prijavljuje nositelj zajedničke djelatnosti i dostavlja je nadležnoj Poreznoj upravi prema mjestu prebivališta ili uobičajenog boravišta. Prijava se podnosi prije godišnje porezne prijave (obrasca DOH) najkasnije do kraja siječnja tekuće godine za prethodnu godinu. Svaki porezni obveznik u zajedničkoj djelatnosti predaje svoju poreznu prijavu na obrascu DOH do kraja veljače tekuće godine za prethodnu godinu.

Zajednički dohodak i raspodjela zajedničkog dohotka na pojedine porezne obveznike koji obavljaju zajedničku djelatnost po podnesenoj prijavi o utvrđenom dohotku od zajedničke djelatnosti utvrđuje se rješenjem koje izdaje porezna uprava. Rješenje se dostavlja nositelju

zajedničke djelatnosti koji je podnio prijavu poreza na dohodak, a isti je obavezan obavijestiti sve supoduzetnike o visini utvrđenog dohotka i njegovoj raspodjeli na pojedinog poreznog obveznika koji obavlja zajedničku djelatnost.

Protiv dostavljenog rješenje moguće je podnijeti žalbu temeljem Općeg poreznog zakona³⁴ nadležnoj postaji Porezne uprave u roku od 30 dana od dana kada je rješenje zaprimljeno.

6.1.2. Obvezni prilozi uz obrazac DOH – Z

Uz obrazac DOH-Z, porezni obveznici koji obavljaju zajedničku djelatnost trebaju priložiti i sljedeće dokumente:

1. Ugovore i isprave o zajedničkoj djelatnosti i odnosima između supoduzetnika međusobno i zajedničke djelatnosti i supoduzetnika, ako se oni već ne nalaze u nadležnoj ispostavi PU
2. Ugovore i isprave o otuđenju zajedničke djelatnosti ili dijelova zajedničke djelatnosti, ako se djelatnost ne nastavlja
3. Pregled poslovnih primitaka i izdataka ako se ne vode poslovne knjige (dohodak od zajedničke imovine i imovinskih prava) izvadak iz poslovnih knjiga na propisanom obrascu P-PPI
4. Presliku popisa dugotrajne imovine – obrazac DI (ili elektronički)
5. Isprave na temelju kojih su korištene porezne olakšice (ugovori i preslike naloga o primljenim svotama)
6. Izvadak iz poslovnih knjiga s podacima o ukupnim primitcima i ukupnim izdatcima (nije propisan oblik pregleda primitaka i izdataka kao za samostalnu djelatnost gdje je jedan nositelj, obrazac P-PPI), pri čemu se posebno iskazuju podatci o svoti otpisa (amortizaciji) te reprezentaciji, a i podatak o broju zaposlenih sa stanjem 31. prosinca
7. Evidenciju o primljenim državnim potporama i poticajima za nabavu dugotrajne imovine i svotama obračunane amortizacije (ako su poticaji dobiveni)
8. Dokumentaciju o uništenju plovila, dokumentaciju o primljenim bespovratnim sredstvima za uništenje plovila te izračun razlike između ostatka knjigovodstvene vrijednosti uništenog plovila i svote primljenih sredstava.³⁵

³⁴ Narodne novine (2016.) Opći porezni zakon. Zagreb: Narodne novine d.d. (115/16).

³⁵ Markota, Lj. (2018). Priprema i sastavljanje obrazaca DOH-Z i DOH za 2017. godinu za samostalne obrtničke djelatnosti. Prilog časopisu Računovodstvo, Revizija i Financije, br 1/2018, str. 47

7. ISKAZIVANJE PODATAKA NA OBRASCU DOH

Obrazac DOH u primjeru koji će biti niže naveden temelji se na podacima iz Knjige primitaka i izdataka koju je obveznik poreza na dohodak vodio u određenom poreznom razdoblju te na dohotku koji je porezni obveznik ostvario od obavljanja nesamostalne djelatnosti.

U nastavku je prikazan obrazac DOH sa dijelovima obrasca koji se odnose na samostalno i nesamostalno obavljanje djelatnosti.

7.1. Obrazac DOH – opći podaci

U ovaj dio porezne prijave unose se podaci o poreznom obvezniku i razdoblju za koje se utvrđeni dohodak prijavljuje. Prema zahtjevu Porezne Uprave može se još upisati i MBG.

1. OPĆI PODACI					
1.1. IME I PREZIME / IME RODITELJA:		MARKO MARIĆ / MIRKO			
1.2. ADRESA (mjesto, ulica i kućni broj):		VRBOVEC, FARKAŠEVAC BB			
1.2.1. Telefon:		01/2727-000			
1.2.2. Adresa elektroničke pošte:		info@info.hr			
1.3. OIB:					
1.4. POTPOMOGNUTA PODRUČJA ¹ I PODRUČJE GRADA VUKOVARA (zaokružiti područje)					DA / NE
1.5. PROMJENA PREBIVALIŠTA / UOBIČAJENOG PREBIVALIŠTA TIJEKOM GODINE					
R. br.	RAZDOBLJE	DRŽAVA	MJESTO	ULICA I KUĆNI BROJ	Potpom. podr. i Grad Vukovar ²
1.	od do				
2.	od do				
3.	od do				
1.6. INVALID I HRVATSKI RATNI VOJNI INVALID IZ DOMOVINSKOG RATA (HRVI)					
R. br.	RAZDOBLJE INVALIDNOSTI	HRVI DA / NE	OZNAKA INVALIDNOSTI ³ (zaokružiti)		POSTOTAK INVALIDNOSTI (ispunjava HRVI)
1.	od do		I	I*	
2.	od do		I	I*	
1.7. BROJ RAČUNA:		HR222340009111114455			
OTVOREN U (naziv i sjedište):		PBZ D.D. VRBOVEC			
1.8. PODACI O OPUNOMOĆENIKU / POREZNOJ SAVJETNIKU					
1.8.1. NAZIV / IME I PREZIME:					
1.8.2. ADRESA SJEDIŠTA / PREBIVALIŠTA / BORAVIŠTA:					
1.8.3. OIB:					

Slika 2: Obrazac DOH – 1. Opći podaci – Izradio autor

7.2. Podaci o uzdržavanim članovima i o uvećanju osobnog odbitka

Upisuju se podaci o obrtniku, uzdržavanim članovima za potrebe izračuna svote osobnog odbitka kojim će se smanjiti dohodak, u vezi s izračunom porezne osnovice.

U niže navedenom primjeru je naveden porezni obveznik koji je, osim osobnog odbitka za sebe, koristio osobni odbitak i za dvoje uzdržavane djece za period od 01.01.2017.-28.02.2017. godine. Svaki porezni obveznik ima pravo na neoporezivi dio dohotka u visini mjesečnog osobnog odbitka koji za cijelu 2017. godinu iznosi 45.600,00 kn (3.800,00 x 12). Osobni se odbitak uvijek priznaje za cijelo porezno razdoblje odnosno za 12 mjeseci neovisno o tome za koje se razdoblje dohodak prijavljuje.

Porezni obveznici koji uzdržavaju članove obitelji imaju pravo na povećanje osobnog odbitka za svakog uzdržavanog člana.

2. PODACI O UZDRŽAVANIM ČLANOVIMA UŽE OBITELJI						
R. br.	IME I PREZIME I SRODSTVO	OIB	Potpom. pod. i Gr. Vukovar (P1, P2)	Invalid (I ili I*)	RAZDOBLJE KORIŠTENJA (od- do)	Osobni odbitak dijeli se s osobom Postotak osobnog odbitka
1.	MIA MARIĆ, dijete	22331144556			01.01.2017.- 28.02.2017.	
2.	EMA MARIĆ, dijete	77995566001			01.01.2017.- 28.02.2017.	
3.						
4.						
5.						
6.						
7.						
8.						

Slika 3: DOH obrazac - 2. Podaci o uzdržavanim članovima uže obitelji – Izradio autor

7.3. Podaci o dohotku i plaćenom predujmu poreza i prireza

U navedenom primjeru vlasnik obrta prima i dohodak od nesamostalnog rada po osnovi plaće. Podaci o plaći, odnosno ostvarenim primicima od nesamostalnog rada, popunjavaju se prema zbroju podataka iskazanom u obrascu IP koji je poslodavac vodio za 2017. godinu, te je uručio poreznom obvezniku.

Na poziciji 4.1.7. evidentirani su podaci o ukupno ostvarenom dohotku od nesamostalnog rada i ukupno uplaćeni predujam poreza i prireza po izvorima dohotka.

4.1. DOHODAK OD NESAMOSTALNOG RADA (PLAĆA I MIROVINA)					
4.1.1. PLAĆA OSTVARENA U TUZEMSTVU IZVAN PODRUČJA P1 (prema Obrascima IP)					
R. br.	OIB POSLODAVCA / ISPLATITELJA	UKUPNI IZNOS PRIMITKA	OBVEZNI DOPRINOSI IZ PLAĆE	DOHODAK	UPLAĆENI POREZ I PRIREZ
1	2	3	4	5 (3-4)	6
1.	44556677889	28.437,92	5.687,59	22.750,33	1.370,19
2.					
3.					
4.					
5.					
6.					
UKUPNO 4.1.1.				22.750,33	1.370,19

Slika 4: DOH obrazac – 4.1. Dohodak od nesamostalnog rada – Izradio autor

4.1.7. UKUPAN DOHODAK OD NESAMOSTALNOG RADA, UPLAĆENI POREZ I PRIREZ (4.1.1.+4.1.2.+4.1.3.+4.1.4.+4.1.5.+4.1.6.)	DOHODAK	UPLAĆENI POREZ I PRIREZ	
		TUZEMNI	INOZEMNI
	22.750,33	1.370,19	

Slika 5: DOH obrazac – 4.1.7. Ukupan dohodak od nesamostalnog rada, uplaćeni porez i prirez – Izradio autor

7.4. Obračun doprinosa po osnovi obavljanja druge djelatnosti

Samostalne obrtničke djelatnosti koje vode poslovne knjige trebaju evidentirati i razdoblje obavljanja druge djelatnosti koju obavljaju uz samostalnu djelatnost. U navedenom primjeru obrtnik uz obrtničku djelatnost ostvaruje dohodak od nesamostalnog rada po osnovi plaće. Pri tom plaća doprinose iz radnog odnosa i za samostalnu obrtničku djelatnost. Osnovica je ostvareni dohodak, najviše do svote od 60.364,20 kn za 2017. godinu.

4.3.8. OBRAČUN DOPRINOSA PO OSNOVI OBAVLJANJA DRUGE DJELATNOSTI								
1. RAZDOBLJE OBAVLJANJA SAMOSTALNE DJELATNOSTI				2. RAZDOBLJE OBAVLJANJA DRUGE DJELATNOSTI				
Od	01.01.2017.	Do	31.12.2017.	Od	01.01.2017.	Do	31.08.2017.	
Od		Do		Od		Do		
Od		Do		Od		Do		
Od		Do		Od		Do		
Od		Do		Od		Do		
3.	BROJ MJESECI OBAVLJANJA SAMOSTALNE DJELATNOSTI ¹							12
4.	BROJ MJESECI OBAVLJANJA DRUGE DJELATNOSTI ²							8
5.	IZNOS DOHOTKA ³ (zbroj stupca 2. i 5. pod 4.3.1)							152.321,57
6.	IZNOS DOHOTKA OD DRUGE DJELATNOSTI (r.br. 4. / r.br. 3. * r.br. 5.)							101.547,71
7.	IZNOS NAJVIŠE OSNOVICE ZA MJESECE OBAVLJANJA DRUGE DJELATNOSTI ⁴							40.242,80
8.	IZNOS OSNOVICE ZA OBRAČUN DOPRINOSA ⁵							40.242,80
9.	IZNOS DOPRINOSA ZA MIROVINSKO OSIGURANJE NA TEMELJU GENERACIJSKE SOLIDARNOSTI (r.br. 8. * propisana stopa iz članka 13. Zakona o doprinosima)					7,50%		3.018,21
10.	IZNOS DOPRINOSA ZA MIROVINSKO OSIGURANJE NA TEMELJU INDIVIDUALNE KAPITALIZIRANE ŠTEDNJE (r.br. 8. * propisana stopa iz članka 17. Zakona o doprinosima)					2,50%		1.006,07
11.	IZNOS DOPRINOSA ZA ZDRAVSTVENO OSIGURANJE (r.br. 8. * propisana stopa iz članka 14. Zakona o doprinosima)					7,50%		3.018,21

Slika 6: DOH obrazac – 4.3.8. Obračun doprinosa po osnovi obavljanja druge djelatnosti – Izradio autor

U ovom slučaju obrtnik je cijelu 2017. godinu obavljao obrtničku djelatnost te je vodio poslovne knjige i utvrđivao je dohodak kao razliku primitaka i izdataka. Također je bio u radnom odnosu i ostvarivao je dohodak od nesamostalnog rada u razdoblju 01.01. – 31.08.2017. godine. Godišnja obveza doprinosa obvezniku doprinosa po osnovi druge djelatnosti dopijeva na naplatu danom podnošenja godišnje porezne prijave poreza na dohodak.

7.5. Dohodak od samostalne djelatnosti

4.3.1. DOHODAK/ GUBITAK OSTVAREN U TEKUĆOJ GODINI								
4.3.1.1. TUZEMNI DOHODAK								
R. br.	Dohodak / gubitak pojedinca	Umanjenja dohotka / uvećanje gubitka pojedinca ukupno pod 4.3.5. stupac	ZAJEDNIČKI DOHODAK		GUBITAK (<0)	DOHODAK (> ili = 0)	UPLAĆENI POREZ I PRIREZ	
			OIB nositelja zajedničke djelatnosti	Iznos dohotka / gubitka			TUZEMNI	INOZEMNI
1	2	3	4	5	6 (2-3+5)	7 (2-3+5)	8	9
1.	152.321,57					152.321,57	19.220,00	
2.								
3.								
4.3.1.2. INOZEMNI DOHODAK								
1	DRŽAVA IZVORA				6	7	8	9
1.								
2.								
3.								
UKUPNO 4.3.1.						152.321,57	19.220,00	
4.3.2. UMANJENJE ZA PRENESENI GUBITAK (4.3.6. stup. 4)						5.789,87		
4.3.3. UKUPNO DOHODAK (4.3.1. stup. 7. – 4.3.2.), UPLAĆENI POREZ I PRIREZ						146.531,70	19.220,00	
4.3.4. PREDUJAM POREZA NA DOHODAK ZA SLJEDEĆE POREZNO RAZDOBLJE¹								1.517,96

Slika 7: DOH obrazac – 4.3. Dohodak od samostalne djelatnosti obrta, slobodnih zanimanja, poljoprivrede i šumarstva i djelatnosti koje se oporezuju kao samostalne djelatnosti – Izradio autor

U ovom djelu pod 4. – Dohodak od samostalne djelatnosti obrta, slobodnih zanimanja, poljoprivrede i šumarstva i djelatnosti koje se oporezuju kao samostalne djelatnosti unosi se razlika primitaka i izdataka iz obrasca KPI.

U navedenom primjeru u stupcu 2. Dohodak / gubitak pojedinca evidentiran je za obveznika pojedinca podatak o iznosu (u kunama i lipama) ostvarenog dohotka u tekućoj godini od obrta i s obrtom izjednačenih djelatnosti, slobodnih zanimanja, poljoprivrede i šumarstva i djelatnosti od koje se dohodak utvrđuje na način propisan za samostalnu djelatnost, prije umanjenja dohotka ili uvećanja gubitka za olakšice i to za obveznika pojedinca.

U stupac 7. DOHODAK iskazan je podatak o iznosu (u kunama i lipama) dohotka u prethodnoj godini ostvarenom od samostalne djelatnosti nakon propisanih umanjenja. Na poziciji 4.3.1. iskazan je ukupan iznos (u kunama i lipama) dohotka u prethodnoj godini.

Obrtnik prenosi gubitak iz prethodnih godina koji se u DOH obrascu evidentira na poziciji 4.3.2. Upisuje se podatak o iznosu prenesenog gubitka za koji se umanjuje dohodak ostvaren u 2017. godini. Podatak se unosi prema iskazanom podatku pod 4.3.6. stupac 4 dijela SD Obrasca DOH (umanjenje gubitka u tekućoj godini).

4.3.6. GUBITAK OD SAMOSTALNE DJELATNOSTI ZA PRIJENOS					
R. br.	GODINA	Iznos prenesenog gubitka	Umanjenje gubitka u tekućoj godini	Iznos gubitka u tekućoj godini (pod 4.3.1. STUP. 6)	GUBITAK ZA PRIJENOS
1	2	3	4	5	6 [(3-4) ili (3+5)]
1.	2016	5.789,87			5.789,87
2.	2017	5.789,87	5.789,87		0,00
3.					
4.					
5.					
6.					

Slika 8: DOH obrazac – 4.3.6. Gubitak samostalne djelatnosti za prijenos – Izradio autor

Na poziciju redni broj: 4.3.3. Ukupno dohodak (4.3.1. stup. 7. - 4.3.2.), uplaćeni porez i prirez upisuje se podatak o ukupnom iznosu (u kunama i lipama) dohotka od samostalne djelatnosti kao razlika između ostvarenog dohotka u 2017. godini (4.3.1. stupac 7) i umanjenja tog dohotka za preneseni gubitak (4.3.2. stupac 7).

Poreznom obvezniku utvrđeni su predumjovi poreza na dohodak koje će obveznik poreza na dohodak plaćati, a predumjovi su utvrđeni na temelju podataka iz podnesene godišnje prijave poreza na dohodak. Na poziciji redni broj: 4.3.4. Predujem poreza na dohodak za slijedeće porezno razdoblje evidentira se podatak o predumjovima poreza na dohodak. U nastavku rada bit će prikazan izračun za poziciju 4.3.3. a koji se nalazi u prilogu UPO.

7.6. Sveukupno dohodak, uplaćeni porez i prirez

Na ovoj se poziciji iskazuje suma svih oblika dohodaka i plaćenog poreza i prireza evidentiranih na prethodnim dijelovima obrasca DOH. To je ujedno i podatak o svim mogućim primitcima neke fizičke osobe, a obrtnik u ovom dijelu može pribrojiti i ostvariti dohodak od povremena samostalnog rada što ih na temelju potvrde isplatitelja treba evidentirati u obrascu DOH.

5. SVEUKUPNO DOHODAK, UPLAĆENI POREZ I PRIREZ (u kunama i lipama) (4.1.7. + 4.2.3. + 4.3.3.)	DOHODAK	UPLAĆENI POREZ I PRIREZ	
		TUZEMNI	INOZEMNI
	169.282,03	20.590,19	

Slika 9: DOH obrazac – 5. Sveukupno dohodak, uplaćeni porez i prirez – Izradio autor

7.7. Utvrđivanje poreza i prireza

U ovom djelu unaprijed se izračunava ono što će napraviti i Porezna uprava. No ako ispunimo ovaj dio vidjet ćemo iznos poreza kojeg trebate uplatiti ili će nam ga država vratiti jer smo imali pretplatu.

Prilog UPO, iako nije obavezan za prijavu, zapravo je rekapitulacija dohotka i iskorištenih olakšica, smanjenja te osobnih odbitaka u poreznom razdoblju za koju se predaje godišnja porezna prijava te je stoga i preporučljivo da se obvezno ispuni kako bi se mogla utvrditi porezna obveza, te kako bi se moglo usporediti izračune s rješenjem PU nakon obrađene Porezne prijave, odnosno kako bi se mogla utvrditi svota predujma poreza na dohodak koju treba plaćati u 2018. godini i koju treba unijeti u obrazac DOH pod 4.3.4. – Predujam poreza na dohodak za sljedeće porezno razdoblje.

- 1 dio: utvrđuje se pod 9.1. osnovni osobni odbitak svakoga poreznog obveznika te pod 9.2. prenosi već utvrđen osobni odbitak (pod 3.3.) za plaćene doprinose za zdravstveno osiguranje u tuzemstvu i dana darovanja, sveukupno godišnji osobni odbitak se evidentira pod 9.3.

- 2. dio: utvrđuje se godišnja porezna osnovica (pod 9.5.1). Ukupan godišnji dohodak / gubitak evidentiran u t. 5. obrasca DOH – ukupan dobitak, porez i prirez, smanjuje se za ukupan godišnji osobni odbitak prethodno izračunan pod 9.3.

- 3. dio: utvrđuje se svota godišnjeg poreza i prireza primjenom sljedećih poreznih stopa:

24 % do 210.000,00 kn

36 % iznad 210.000,00 kn.

- 4. dio: utvrđuje se razlika poreza i prireza za uplatu / povrat. Utvrđenu razliku treba uplatiti do dana predaje obrasca DOH (za razliku od prijave za prethodne godine kada se

čekalo rješenje PU te potom plaćala obveza), odnosno ako je riječ o povratu, može se zahtijevati povrat ili prebiti s obvezama tekućeg odnosno budućeg razdoblja.

U navedenom primjeru vlasnik obrta nije više u radnom odnosu, radni odnos je prekinut sa danom 31.08.2017. godine. Olakšicu za djecu koristi uži član obitelji, obveznik poreza na dohodak, temeljem Zakona o porezu na dohodak. Izračun porezne obveze na prilogu UPO daje se u nastavku. Osobni odbitak se uvijek priznaje za cijelo porezno razdoblje neovisno o tome za koje se razdoblje dohodak prijavljuje.

9. UTVRĐIVANJE POREZA I PRIREZA ZA 2017 GODINU				
9.1. IZNOS DIJELA OSOBNOG ODBITKA ZA POREZNOG OBVEZNIKA I UZDRŽAVANE ČLANOVE				
MJESEC	IZNOS OSNOVNOG OSOBNOG ODBITKA	UKUPAN KOEFICIJENT UVEĆANJA OSNOVNOG OSOBNOG ODBITKA	IZNOS UVEĆANJA OSNOVNOG OSOBNOG ODBITKA	UKUPAN MJESEČNI IZNOS OSOBNOG ODBITKA
1	2 (3.800,00)	3	4 (st. 3*2.500,00)	5 (st. 2+ st. 4)
I.	3.800,00	2,20	5.500,00	9.300,00
II.	3.800,00	2,20	5.500,00	9.300,00
III.	3.800,00	1,00	2.500,00	6.300,00
IV.	3.800,00	1,00	2.500,00	6.300,00
V.	3.800,00	1,00	2.500,00	6.300,00
VI.	3.800,00	1,00	2.500,00	6.300,00
VII.	3.800,00	1,00	2.500,00	6.300,00
VIII.	3.800,00	1,00	2.500,00	6.300,00
IX.	3.800,00	1,00	2.500,00	6.300,00
X.	3.800,00	1,00	2.500,00	6.300,00
XI.	3.800,00	1,00	2.500,00	6.300,00
XII.	3.800,00	1,00	2.500,00	6.300,00
UKUPNO 9.1.				81.600,00
9.2. IZNOS DIJELA OSOBNOG ODBITKA ZA PLAĆENE DOPRINOSE ZA ZDRAVSTVENO OSIGURANJE U TUZEMSTVU I DANA DAROVANJA (pod 3.3.)				
9.3. UKUPNO GODIŠNJI OSOBNI ODBITAK (9.1. + 9.2.)				81.600,00

Slika 10: DOH obrazac – 9. Utvrđivanje poreza i prireza za 2017. godinu – Izradio autor

U ovom dijelu godišnje porezne prijave svaki porezni obveznik može izračunati svoju godišnju obvezu poreza i eventualne razlike, a Porezna uprava će po obavljenom obračunu, izdati rješenje o porezu odnosno privremeno porezno rješenje.

Na poziciji 9.1. evidentirani su podaci o ukupnom godišnjem iznosu osobnog odbitka za poreznog obveznika i uzdržavane članove, a na poziciji 9.3. ukupni godišnji osobni odbitak.

Na poziciji 9.4 evidentiran je podatak o iznosu godišnjeg dohotka, ukupnog godišnjeg osobnog odbitka i podatak o iznosu godišnje osnovice.

Na poziciji 9.5. evidentirani su podaci o iznosu ukupnog godišnjeg poreza i prireza.

9.4. UTVRĐIVANJE GODIŠNJE POREZNE OSNOVICE	
9.4.1. SVEUKUPNI GODIŠNJI DOHODAK (pod 5.)	169.282,03
9.4.2. UKUPNI GODIŠNJI OSOBNI ODBITAK (pod 9.3.) < ili = 9.4.1.	81.600,00
9.4.3. GODIŠNJA POREZNA OSNOVICA (9.4.1. - 9.4.2.)	87.682,03
9.5. UTVRĐIVANJE GODIŠNJEG POREZA I PRIREZA	
9.5.1. GODIŠNJA POREZNA OSNOVICA (9.4.3.)	87.682,03
9.5.2. DIO POREZNE OSNOVICE DO 210.000,00 kn ZA PRIMJENU STOPE 24%	87.682,03
9.5.3. UVEĆANJE POREZNE OSNOVICE IZ 9.5.2. ZA IZNOS DO 12.500,00 ¹	0,00
9.5.4. DIO POREZNE OSNOVICE ZA PRIMJENU STOPE 36% (9.5.1. - 9.5.2. - 9.5.3.)	0,00

Slika 11: DOH obrazac – 9.4. Utvrđivanje godišnje porezne osnovice; 9.5. Utvrđivanje godišnjeg poreza i prireza – Izradio autor

Kao što je prethodno navedeno, poreznom obvezniku utvrđeni su predujmovi poreza na dohodak. Utvrđeni predujmovi vrijede sve do podnošenja nove porezne prijave za sljedeće porezno razdoblje. Utvrđena porezna obveza iznosi 21.043,69 kn.

9.5.5. GODIŠNJI POREZ PO STOPI 24% ((9.5.2. + 9.5.3.) * 24%)	21.043,69		
9.5.6. GODIŠNJI POREZ PO STOPI 36% (9.5.4. * 36%)	0,00		
9.5.7. UKUPNI GODIŠNJI POREZ (9.5.5. + 9.5.6.)	21.043,69		
9.5.8. GODIŠNJI PRIREZ (9.5.7. * stopa prireza)	Odaberite mjesto	0,00%	0,00
9.5.9. GODIŠNJA OBVEZA POREZA I PRIREZA (9.5.7. + 9.5.8.)	21.043,69		
9.5.10. PROSJEČNA POREZNA STOPA {9.5.9. - [9.5.9. * 4.1.4.s.6 + 9.5.9 * 4.1.6.s.6 + 9.5.9 * 4.1.2.s.7 + 9.5.9 * 4.1.5.s.7] *0,5}/5.DOH*100	0,00%		

Slika 12: DOH obrazac – 9.5.5. Godišnji porez po stopi 24% - Izradio autor

Predujam poreza na dohodak je izračunat na načina da smo utvrđenu poreznu obvezu koja u ovom primjeru iznosi 21.043,69 kn pomnožili sa udjelom dohotka od samostalne djelatnosti u sveukupnom dohotku, što u ovom primjeru iznosi 86,56%. Dobiveni rezultat, odnosno umnožak dijelimo sa brojem mjeseci obavljanja djelatnosti i dolazimo do iznosa predujma poreza na dohodak koji u ovom primjeru iznosi 1.517,96 kn.

Na poziciji 9.6. prikazana je utvrđena razlika poreza i prireza, a na poziciji 9.7. prikazuje se predujam poreza na dohodak od samostalne djelatnosti za slijedeće porezno razdoblje.

Niže je naveden prikaz utvrđivanja poreza i prireza te utvrđenih predujmova poreza na dohodak od obavljanja samostalne djelatnosti.

9.6. UTVRĐIVANJE RAZLIKE POREZA I PRIREZA	
9.6.1. UMANJENJE POREZA I PRIREZA OD SAMOSTALNE DJELATNOSTI NA PODRUČJU GRADA VUKOVARA ¹	0,00
9.6.2. UMANJENJE POREZA I PRIREZA OD SAMOSTALNE DJELATNOSTI NA POTPOMOGNUTOM PODRUČJU I. SKUPINE ²	0,00
9.6.3. UKUPNO UMANJENJE POREZA I PRIREZA OD SAMOSTALNE DJELATNOSTI (9.6.1.+ 9.6.2.)	0,00
9.6.4. UMANJENJE ZA OLAKŠICU HRVI ³	
9.6.5. UMANJENJE IZ ČL. 84. ST. 5. PRAVILNIKA	0,00
9.6.6. GODIŠNJA OBVEZA POREZA I PRIREZA (9.5.9. - 9.6.3. - 9.6.4. - 9.6.5.)	21.043,69
9.6.7. UPLAĆENI PREDUJAM POREZA I PRIREZA U TUZEMSTVU (pod 5.)	20.590,19
9.6.8. UPLAĆENI PREDUJAM PO OSNOVI MIROVINE OSTVARENE U TUZEMSTVU IZ ČL. 46. ST. 2. ZAKONA (iznos pod 4.1.5. st. 6.)	
9.6.9. UPLAĆENI PREDUJAM U TUZEMSTVU PO OSNOVI MIROVINE OSTVARENE U/IZ INOZEMSTVA IZ ČL. 46. ST. 2. ZAKONA (iznos pod 4.1.6. st. 4.)	
9.6.10. UPLAĆENI PREDUJAM U TUZEMSTVU PO OSNOVI PLAĆE OSTVARENE U TUZEMSTVU NA P1 I/ILI NA PODRUČJU GRADA VUKOVARA IZ ČL. 46. ST. 2. ZAKONA (iznos pod 4.1.2. st. 6.)	
9.6.11. UPLAĆENI PREDUJAM U TUZEMSTVU PO OSNOVI PLAĆE IZ INOZEMSTVA ZA VRIJEME BORAVKA NA P1 I/ILI NA PODRUČJU GRADA VUKOVARA IZ ČL. 46. ST. 2. ZAKONA (iznos pod 4.1.4. st. 4.)	
9.6.12. UKUPNO UPLAĆENI POREZ U INOZEMSTVU (pod 5.)	
9.6.13. UPLAĆENI POREZ U INOZEMSTVU KOJI SE MOŽE ODBITI (= ili < 9.6.12. i = ili < 9.6.6.)	
9.6.14. UKUPNO UPLAĆENI POREZ I PRIREZ (9.6.7.+9.6.8. + 9.6.9. + 9.6.10. + 9.6.11. + 9.6.13.)	20.590,19
9.6.15. RAZLIKA POREZA I PRIREZA ZA UPLATU (9.6.6. - 9.6.14.)	453,50
9.6.16. RAZLIKA POREZA I PRIREZA ZA POVRAT (9.6.14. - 9.6.6.)	0,00

Slika 13: DOH obrazac – 9.6. Utvrđivanje razlike poreza i prireza – Izradio autor

9.7. UTVRĐIVANJE PREDUJMA POREZA NA DOHODAK OD SAMOSTALNE DJELATNOSTI ZA SLJEDEĆE POREZNO RAZDOBLJE		
9.7.1. UDIO DOHOTKA OD SAMOSTALNE DJELATNOSTI U SVEUKUPNOM DOHOTKU (4.3.3. stupac 7 / sveukupni dohodak pod 5.) u postotku		86,56%
9.7.2. PREDUJAM POREZA NA DOHODAK (9.6.6. * 9.7.1. / broj mjeseci obavljanja djelatnosti)	12	1517,96

Slika 14: DOH obrazac – 9.7. Utvrđivanje predujma poreza na dohodak od samostalne djelatnosti za slijedeće porezno razdoblje – Izradio autor

8. OSTALE OBVEZE OBRTNIKA I SLOBODNIH ZANIMANJA

Osim predaje godišnje porezne prijave na obrascu DOH, porezni obveznici koji su ostvarili dohodak od obavljanja djelatnosti obrta i djelatnosti slobodnih zanimanja, djelatnosti poljoprivrede i šumarstva i dohodak od imovine po kojoj su i obveznici poreza na dodanu vrijednost i utvrđuju dohodak kao razliku primitaka i izdataka u obrascu KPI, trebaju najkasnije do 28. veljače tekuće godine nadležnoj Poreznoj upravi dostaviti i sljedeće obračune:

1. konačni obračun članarine turističkim zajednicama – obrazac TZ
2. obračun spomeničke rente – obrazac SR
3. obračun komorskog doprinosa na obrascu KD

Obračun naknade za korištenje općekorisne funkcije šuma na obrascu OKFŠ predaje se izravno Ministarstvu poljoprivrede, Ul. grada Vukovara 78, Zagreb.³⁶

³⁶ Markota, Lj. (2017). Priprema i sastavljanje obrazaca DOH-Z i DOH za 2016. godinu za samostalne obrtničke djelatnosti. Prilog časopisu Računovodstvo, Revizija i Financije, br 1/2017, str. 71

9. ZAKLJUČAK

Godišnji obračun poreza na dohodak od obavljanja samostalne djelatnosti temelji se na Zakonu na porezu na dohodak i Pravilniku o porezu na dohodak. Prije same izrade godišnje porezne prijave, a kako bi se utvrdio dohodak, porezni obveznici „dohodaši“ trebaju kontrolom utvrditi ispravnost prikazanih primitaka i izdataka.

Po završenoj kontroli i utvrđenom dohotku, obveznici poreza na dohodak isti smanjuju za olakšice utvrđene Zakonom o porezu na dohodak, a koje im u konačnici umanjuju osnovicu za obračun poreza na dohodak i prireza porezu na dohodak. Svaki porezni obveznik ima pravo na neoporezivi dio dohotka u visini mjesečnog osobnog odbitka kako za sebe tako i za članove koje uzdržava. Porezni obveznik po obračunatoj obvezi poreza i prireza istu umanjuje za svotu uplaćenih predujmova.

Mjesečni predujmovi za buduće razdoblje utvrđuju se na način da se ukupna svota obračunate obveze poreza na dohodak podijeli sa brojem mjeseci poslovanja. Važno je spomenuti kako se prilikom izračuna predujmova u obzir uzima samo dohodak ostvaren od samostalne djelatnosti. Ako obveznik ostvaruje i dohotke iz drugih izvora iznos predujmova utvrđuje se iz obveze poreza na dohodak u jednakom omjeru kao i dohodak od samostalne djelatnosti u odnosu na ukupno ostvareni dohodak.

Porezni obveznik ima pravo na ukupan godišnji osobni odbitak bez obzira na broj mjeseci u kojima je obavljao samostalnu djelatnost. Godišnji osobni odbitak za 2017. godinu iznosi 45.600,00 kn (3.800,00 x 12). Pri sastavljanju godišnjeg obračuna poreza na dohodak za 2017. godinu primjenjuju se stope poreza na dohodak 24% i 36%.

Godišnji obračun poreza na dohodak prijavljuje se najkasnije do 28.02. tekuće godine na obrascu DOH. Obveznici uz DOH obrazac prilažu obrazac P-PPI koji sadrži pregled ukupnih poslovnih primitaka i izdataka, te obrazac DI ukoliko obveznik posjeduje dugotrajnu imovinu koja se amortizira.

Osim DOH obrasca potrebno je izraditi konačni obračun za obvezu plaćanja turističke članarine na obrascu TZ, spomeničke rente na obrascu SR, naknade za korištenje općekorisne funkcije šuma na obrascu OKFŠ, te obračun komorskog doprinosa na obrascu KD.

Ovaj rad prikazuje praktični primjer obveznika poreza na dohodak koji uz obavljanje samostalne djelatnosti ostvaruje dohodak od nesamostalnog rada. Mnogi su različiti primjeri u praksi pa je s toga vrlo važno poznavati propise i mogućnosti koje nam oni nude, kako se ne bi desilo da porezni obveznik donese krivu odluku o načinu obavljanja gospodarske djelatnosti.

10. POPIS LITERATURE

1. Božina, A. (2017). Olakšice kod samostalnih djelatnosti za 2017. godinu. Računovodstvo, Revizija i Financije.
2. Prilog časopisu Računovodstvo, revizija i financije, RriF br. 1/2017., Članak Priprema i sastavljanje obrazaca DOH – Z i DOH za 2016. godinu, Ljerka Markota dr.sc.
3. Prilog časopisu Računovodstvo, revizija i financije, RriF br. 1/2018, Članak Priprema i sastavljanje obrazaca DOH – Z i DOH za 2017. godinu, Ljerka Markota
4. Skupina autora, (2012). Porezni priručnik za obrtnike. Zagreb: Institut za javne financije. Porezni vjesnik. Biblioteka Porezni priručnici i brošure.
5. Opći porezni zakon NN 115/16 – na snazi od 02.12.2016.
6. Zakon o državnoj potpori za obrazovanje i izobrazbu NN 109/07, 134/07, 152/08, 14/14 – na snazi od 06.02.2014.
7. Zakon o obrtu NN 143/2013 – na snazi od od 22.11.2013.
8. Zakon o porezu na dohodak NN 115/16 – na snazi od 01.01.2017.
9. Zakon o poticanju razvoja malog gospodarstva NN 29/02 – 121/16 – na snazi od 31.12.2016.
10. Zakon o računovodstvu NN 78/2015 – na snazi od 03.07.2015.
11. Pravilnik o minimalnim uvjetima za ugovore o naukovanju NN 63/14 – na snazi od 16.05.2014.
12. Pravilnik o načinu ostvarivanja porezne olakšice za obavljanje djelatnosti na području grada Vukovara i na potpomognutim područjima NN 157/14 – na snazi od 19.12.2014.
13. Pravilnik o porezu na dohodak NN 10/17 – na snazi od 02.01.2017.
14. Pravilnik o sadržaju evidencije državne potpore o obrazovanju i izobrazbi NN 12/08, 13/09 – na snazi od 23.01.2008.
15. Ministarstvo financija, Porezna uprava. URL: <https://www.porezna-uprava.hr/obrtnici/Stranice/Porez-na-dohodak.aspx> [pristupljeno 25. listopada 2018.].
16. Ministarstvo financija, Porezna uprava. URL: <http://ccenterclient.porezna-uprava.hr/view.asp?file=S7.XML> [pristupljeno 04. prosinca 2018.].

11. POPIS SLIKA

1. **Slika 1:** Prikaz olakšica kod utvrđivanja poreza na dohodak od samostalne djelatnosti - Izvor: Božina, A. (2017). Olakšice kod samostalne djelatnosti za 2017. godinu. Računovodstvo, Revizija i Financije, br 11/2017, str. 188.
2. **Slika 2:** Obrazac DOH – 1. Opći podaci – Izradio autor
3. **Slika 3:** DOH obrazac - 2. Podaci o uzdržavanim članovima uže obitelji – Izvor: Izradio autor
4. **Slika 4:** DOH obrazac – 4.1. Dohodak od nesamostalnog rada – Izvor: Izradio autor
5. **Slika 5:** DOH obrazac – 4.1.7. dohodak od nesamostalnog rada, uplaćeni porez i prirez – Izvor: Izradio autor
6. **Slika 6:** DOH obrazac - 4.3.8. Obračun doprinosa po osnovi obavljanja druge djelatnosti – Izradio autor
7. **Slika 7:** DOH obrazac – 4.2. Dohodak od samostalne djelatnosti obrta, slobodnih zanimanja, poljoprivrede i šumarstva i djelatnosti koje se oporezuju kao samostalne djelatnosti – Izvor: Izradio autor
8. **Slika 8:** DOH obrazac – 4.3.6. Gubitak samostalne djelatnosti za prijenos – Izvor: Izradio autor
9. **Slika 9:** DOH obrazac – 5. Sveukupno dohodak, uplaćeni porez i prirez – Izvor: Izradio autor
10. **Slika 10:** DOH obrazac – 9. Utvrđivanje poreza i prireza za 2017. godinu – Izvor: Izradio autor
11. **Slika 11:** DOH obrazac – 9.4. Utvrđivanje godišnje porezne osnovice; 9.5. Utvrđivanje godišnjeg poreza i prireza – Izvor: Izradio autor
12. **Slika 12:** DOH obrazac – 9.5.5. Godišnji porez po stopi 24% - Izradio autor
13. **Slika 13:** DOH obrazac – 9.6. Utvrđivanje razlike poreza i prireza – Izvor: Izradio autor
14. **Slika 14:** DOH obrazac – 9.7. Utvrđivanje predujma poreza na dohodak od samostalne djelatnosti za slijedeće porezno razdoblje – Izvor: Izradio autor